

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 25

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 26. juni 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

24 árg.

Røða á ríkisdegi...

Undir 3 viðgerð í grønlands-málinum á danska ríkisdegi helt P. M. Dam hesa røða:

Jeg takker for, at jeg fik lov til at være med paa turen til Grønland sidste sommer og til at deltage i en underkommissions drøftelser af grønlandsproblemet.

Det var en virkelig stor oplevelse for mig.

Jeg kan forstaa, at vore forfædre, de gamle Nordboere, blev bjergtaget af Grønland. Thi der findes vel næppe nogen vældigere og mere storslaet natur end den grønlandske.

Men de maatte bukke under. Naturen var dem for vældig.

Nordboernes undergang i Grønland er en af menneskehedens store tragedier. Hvordan det skete, er man vist ikke helt klar over — og der er vist smaa muligheder for at faa nogen fyldestgørende forklaring.

Med Nordboernes skæbne i erindring glemmer jeg aldrig den tale, hvormed »kongen« af Ageleko modtog den grønlandske kommission. Taarerne stod ham i øjnene, da han talte: »Grønland er vældigt«, sagde han. »Men det er ogsaa istand til at knuse menneskeskæbner«. Man havde der og i omkringliggende landomraader lige været ude for en af de forfærdelige grønlandske storme, der kommer fra indlandisen. Den havde øst saltvandet ind over markerne, afsvedet og ødelagt al grøden. Det har katastrofale følger for dem, der kommer ud for disse altødelæggende storme. Det har maaske været en række af saadanne tyfoner, som i forbindelse med afbrydelsen af alt samkvem med de nordiske moderlande der har udsultet og udmarvet den ellers saa berømte, sejge og udholdende nordiske kraft.

Nu staar kun ruinerne tilbage af det engang saa frodigt blomstrende nordiske liv og kultur.

Men disse ruiner taler deres sprog og gør det naturligt, at Grønland fremdeles er en del af et nordisk rige.

Det er dog saadan, at et lands

indbyggere er en organisk del af selve landet og har som saadan en naturlig førstefødselsret til landet, dets goder og muligheder. Det er derfor i fuld samklang med ret og retfærdighed, naar der i den grønlandske kommissions betænkning af statsministeren saa vel som andre, saa stærkt bliver understreget, at man med alle de reformforslag, der er tale om, først og fremmest ønsker at tjene det grønlandske folks ve og vel.

Jeg føler en dyb beundring for det grønlandske folk, at det med de primitive, men dog i mange tilfælde sindrige arbejdsredskaber og hjælpemidler, det har været i besiddelse af, har kunnet fristet livet og klaret sig med et ikke ringe fond af lykkefølelse under saa barske og fattige kaar, som Grønland har haft at byde.

Det er derfor med en varmtfølt glæde og den største interesse for det grønlandske folk, jeg har deltaget i overvejelserne vedrørende reformering af en del af de grønlandske forhold.

Det er mit oprigtige ønske, at det haab, den varme og den

Studentarnir

10 nýggir studentar vórðu útklaktir fár. Urslitini vóru hesi:

Matematiska deildin:
Sverri Egholm, Vastmanna 13,13, Jacobina Joensen, Klakksvík 13,18, Ásmundur Vágsheg Jóhannesen, Klakksvík 12,82, Sigv. Kristiansen, Fuglf. 12,84, Byrgir Petersen, Klakksvík 12,80, Magnus Simonsen, Saltangará 12,82, Elin Weihe, Tórshavn 14,27.

Nýmalsliga deildin:
Ingibjörg Jóhannesen, Skála 13,38, Marjun Jóhannesen, Skála 13,27, Axel Sólstein, Klakksvík 12,44.

Sum á hvørjum ári frammanundan var fundur hildin á plantasjuni um kvöldið. Dávar Magnussen flutti røðu, og var har eisini sangur og hornblástur.

Fríggjakvöldið helt studentafelagið veitslu í klubbnum fyri teim ungu, nýklaktu.

interesse for, ja kærlighed til det grønlandske folk, der kommer til orde i foreliggende forslag til love for Grønland samt i hele den vældige kommissions betænkning, ikke maa skuffes, men i fuldt maal maa blive tilfredsstillet til gavn for det grønlandske folk og dets venner i den øvrige del af riget, Danmark og Færøerne.

Her er tale om en rammeloavgivning. Man har fastlagt en plan, et program for den fremtidige udvikling i Grønland. Men man har meget klogt overladt detaljerne, den nærmere udformning og udbygning til ministeriet og det grønlandske landsraad at gøre i overensstemmelse med tidens krav og udvikling, men først og fremmest med det grønlandske folks materielle saa vel som det aandelige behov og tarv for øje.

Fiska við ongun agni.

Menn vita um, at við hvørt bar til at fáa fisk undir Langanesi í Íslandi, um ein einki agn hevði. Ja, tað kundi hendá, at ein dróg sum vera vildi við blomkum húki, meðan ikki drapst livandi við góðum agn.

Nú frættist, at Skopuningar fiska væl blankan sildafisk við blomkumhúki uttan minsta agn.

Herskipavitjanin

Sum fráboðað lögdu teir báðir oyararnir, »Wrangler« og »Wakeful« at bryggju kl. 9 leygarmorgunin. Vitjanin varar til hós morgun.

Ætlanin er at spæla trýggjar bóltleikir. Ein móti B. 36, ein móti H. b. og ein móti úrvalsliði úr hesum báðum.

»Wrangler« hevur í tveir dagar ligið á Tvøroyri. Har vórðu sóknarstýrslimir og aðrir bodnir til receptión umborð. Sóknarstýrið gjørdi so afturmóti. Dansað var um kvöldini. Vinarlagið var av tí besta.

Eisini í Havn hava verið receptiónir hildnar og fólk hava kunnað vitjað skipini. Dansað hevur eisini verið í tveimum støðum.

Ein garður kring Föroyar.

Skip, ið koma til Föroyar, siga frá, at uttanum oyggjar okkara liggur ein garður av fremmandum fiskiskipum, mest norskum línubátum. Bara onkustaðni uppi millum sæst eitt føroyskt flagg.

Er tað nú ikki lögið, at samstundis sum frammandar tjóðir dríva lonandi fiskiskap við Föroyar fara flestu Föroyingar til Hvíthavið, Ísland, Grønland — hundraðir av milum hurturi.

RESTAURANT STJØRNAN

læt upp aftur 24. juni og
síðani hvønn dag til vanliga tíð.

VIÐ HÁVIRÐING
GUNNAR OLSEN

GRAVARI

Frá 15. juli í ár er starvið sum gravari við kirkjugarðin í Havn ósett.

Nærri frágreiðingar starvinum viðfáandi fáast við at venda sær til býráðsskrivstovuna.

Umsóknir um plássid mega vera býráðnum í hendi innan 1. juli.

Tórshavnar býráð,
tann 19. juni 1950.

Í kapppróðrinum á jóansöku í Vági vunnu báðir Havnarbátarnir.